

Byla C-544/19**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2019 m. liepos 9 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Verwaltungsgericht Blagoevgrad (Bulgarija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. liepos 5 d.

Kasatorė:

„ECOTEX BULGARIA“ EOOD

Kita kasacinio proceso šalis:

Teritorialna direksia na Natsionalnata agentsia za prihodite, Sofija

Pagrindinės bylos dalykas

Kasacinis procesas dėl kasatorei paskirtos administracinės baudos – finansinės sankcijos – už *Zakon za ogranichavane na plashtaniyata v broi* (Mokėjimų grynaisiais pinigais ribojimo įstatymas) 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyto mokėjimų grynaisiais pinigais apribojimo pažeidimą.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą teisinis pagrindas yra SESV 267 straipsnio a ir b punktai.

Prašymas išaiškinti SESV 63 straipsnį, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 49 straipsnio 3 dalį, Direktyvos (ES) 2015/849 6 konstatuojamąją dalį, 2 straipsnio 1 dalį, 4 ir 5 straipsnius, 58 straipsnio 1 dalį ir 60 straipsnio 4 dalį.

Prejudiciniai klausimai

Pirmasis klausimas

Ar SESV 63 straipsnis aiškintinas taip, kad pagal jį draudžiama nacionalinė nuostata, tokia kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, pagal kurią 10 000 levų (BGN) arba didesni mokėjimai nacionalinėje teritorijoje turi būti atliekami tik pervedant arba įmokant lėšas į mokėjimo sąskaitą ir pagal kurią apribojami 10 000 BGN arba didesni nepaskirstytojo pelno dividendų mokėjimai gryniaisiais pinigais? Jei pagal SESV 63 straipsnį ši nuostata nėra draudžiama: ar toks apribojimas pateisinamas Direktyvos (ES) 2015/849 tikslais?

Antrasis klausimas

Ar Direktyvos (ES) 2015/849 2 straipsnio 1 dalis, atsižvelgiant į jos 6 konstatuojamąją dalį ir 4 ir 5 straipsnius, aiškintina taip, kad pagal ją draudžiama bendroji nacionalinės teisės nuostata, tokia kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, pagal kurią 10 000 BGN arba didesni mokėjimai nacionalinėje teritorijoje turi būti atliekami tik pervedant arba įmokant lėšas į mokėjimo sąskaitą ir kurioje neatsižvelgiama į mokėjimą gryniaisiais pinigais atliekantį asmenį arba tokio mokėjimo pagrindą, o ji išsyk taikoma visiems tarp fizinių ir juridinių asmenų atliekamiems mokėjimams gryniaisiais pinigais?

1) Jei į šį klausimą būtų atsakyta teigiamai: ar pagal Direktyvos (ES) 2015/849 2 straipsnio 1 dalies 3 punkto e papunktį, atsižvelgiant į jos 6 konstatuojamąją dalį ir 4 ir 5 straipsnius, valstybėms narėms leidžiama papildomus bendruosius mokėjimų gryniaisiais pinigais apribojimus nacionalinėje teritorijoje numatyti nacionalinės teisės nuostatoje, tokioje kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, pagal kurią 10 000 BGN arba didesni mokėjimai nacionalinėje teritorijoje turi būti atliekami tik pervedant arba įmokant į mokėjimo sąskaitą, kai mokėjimo gryniaisiais pinigais pagrindas yra „nepaskirstytasis pelnas“ (dividendai)?

2) Jei į šį klausimą būtų atsakyta teigiamai: ar pagal Direktyvos (ES) 2015/849 2 straipsnio 1 dalies 3 punkto e papunktį, atsižvelgiant į jos 6 konstatuojamąją dalį ir 5 straipsnį, valstybėms narėms leidžiama mokėjimų gryniaisiais pinigais apribojimus numatyti nacionalinės teisės nuostatoje, tokioje kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, pagal kurią 10 000 BGN arba didesni mokėjimai nacionalinėje teritorijoje turi būti atliekami tik pervedant arba įmokant lėšas į mokėjimo sąskaitą, kai ribinė vertė yra mažesnė kaip 10 000 EUR?

Trečiasis klausimas

Ar Direktyvos (ES) 2015/849 58 straipsnio 1 dalis ir 60 straipsnio 4 dalis, atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 49 straipsnio 3 dalį, aiškintinos taip, kad pagal jas draudžiama nacionalinės teisės nuostata, tokia kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje nustatytas fiksuotas administracinių sankcijų už mokėjimų gryniaisiais pinigais apribojimų pažeidimus dydis ir jo

neleidžiama diferencijuoti atsižvelgiant į konkrečias reikšmės turinčias aplinkybes?

1) Jei į šį klausimą būtų atsakyta, kad pagal Direktyvos (ES) 2015/849 58 straipsnio 1 dalį ir 60 straipsnio 4 dalį, atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 49 straipsnio 3 dalį, leidžiama nacionalinės teisės nuostata, tokia kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje nustatytas fiksuotas administracinių sankcijų už mokėjimų grynaisiais pinigais apribojimų pažeidimus dydis, ar Direktyvos (ES) 2015/849 58 straipsnis ir 60 straipsnio 4 dalis, atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje įtvirtintą veiksmingumo principą ir teisę į veiksmingą teisinę gynybą, aiškintini taip, kad pagal juos draudžiama teismo kontrolę apribojanti nacionalinės teisės nuostata, tokia kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, jei pagal šią nuostatą teismui neleidžiama skundo [dėl pritaikytos sankcijos] atveju pritaikyti mažesnės nei nustatytas minimalus dydis administracinės sankcijos už mokėjimų grynaisiais pinigais apribojimų pažeidimus, kuri būtų tinkama konkrečiomis reikšmės turinčiomis aplinkybėmis?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos ir jurisprudencija

SESV 63 straipsnis; Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis ir 49 straipsnio 3 dalis; 1988 m. birželio 24 d. Tarybos direktyvos 88/361/EEB dėl Sutarties 67 straipsnio įgyvendinimo 1 straipsnis; 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB, 6, 22 ir 65 konstatuojamosios dalys, taip pat 2, 4, 5, 58 ir 60 straipsniai

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Targovski zakon (Prekybos įstatymas, TZ) 113, 123, 133, 135–137 ir 147 straipsniai; *Zakon za ograničavane na plashtaniyata v broi* (Mokėjimų grynaisiais pinigais ribojimo įstatymas, toliau – ZOPB) 1–3, 5 ir 6 straipsniai; *Zakon za administrativnite narusheniya i nakazaniya* (Administracinių pažeidimų ir bausmių įstatymas, toliau – ZANN) 27 straipsnio 1 ir 5 dalys, 28 straipsnio a punktas, 63 straipsnio 1 dalis ir 83 straipsnis; *Administrativno-protsesualen kodeks* (Administracinio proceso kodeksas, APK) 208 straipsnis, 218 straipsnio 2 dalis ir 223 straipsnis

Faktinių aplinkybių ir proceso santrauka

- 1 Kasatorė yra pagal Bulgarijos teisę įsteigta ribotos atsakomybės individuali įmonė, vykdanči veiklą didmeninės prekybos sektoriuje, jos buveinė yra Petričiuje,

Bulgarijoje. Vienintelis akcininkas ir vadovas yra Graikijos pilietis, gyvenantis Graikijoje.

- 2 2018 m. kovo 14 d. bendrovės buveinėje įvyko visuotinis susirinkimas, kuriame nuspręsta vieninteliui dalininkui išmokėti iš viso 100 000 BGN dividendų. Nurodyta suma yra pelno mokesčiu apmokestintas nepaskirstytasis pelnas. Nuspręsta šią sumą išmokėti dalimis iš bendrovės kasos grynaisiais pinigais.
- 3 Bendrovė, vykdydama šį sprendimą, 2018 m. kovo mėn. atlikusi devynis mokėjimus po 10 000 BGN ir vieną 5 000 BGN mokėjimą vieninteliui akcininkui grynaisiais pinigais išmokėjo 95 000 BGN ir išrašė atitinkamus kasos išlaidų orderius išlaidoms pagrįsti.
- 4 Vienas iš šių mokėjimų grynaisiais pinigais, atliktas 2018 m. kovo 14 d., kurio suma yra 10 000 BGN, yra pagrindinės bylos dalykas. Šalys nesiginčija ir remiantis byloje nustatytais faktais nekyla abejonių dėl to, kad ši suma yra dividendai, išmokėti vykdant pirmiau minėtą bendrovės visuotinio susirinkimo sprendimą.
- 5 Atliekant bendrovės „Ecotex Bulgaria“ EOOD mokestinį patikrinimą buvo konstatuota, kad kiekvienas iš šių 10 000 BGN mokėjimų grynaisiais pinigais pažeidžia ZOPB 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytą draudimą nacionalinėje teritorijoje vykdyti „10 000 BGN arba didesnius“ mokėjimus grynaisiais pinigais.
- 6 *Teritorialna direksia na Nationalna agentsia za prihodite – Sofia* (Nacionalinės pajamų agentūros Sofijos teritorinė direkcija) atmetė bendrovės prieštaravimus, kurie buvo pagrįsti „mažareikšmio atveju“ argumentu, ir už kiekvieną iš šių mokėjimų pritaikė ZOPB 5 straipsnio 1 dalyje numatytą 50/100 visos mokėjimo vertės dydžio finansinę sankciją, kuri pagrindinėje byloje nagrinėjamo mokėjimo atveju siekė 5 000 BGN.
- 7 „Ecotex Bulgaria“ EOOD sprendimą skirti baudą už pagrindinėje byloje nagrinėjamą mokėjimą apskundė kompetentingam *Rayonen sad*, kuris sprendimą patvirtino.
- 8 *Rayonen sad* preziumavo, jog 2018 m. kovo 14 d. atliktas 10 000 BGN, t. y. paskirstytų dividendų dalies mokėjimas grynaisiais pinigais atitinka ZOPB 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatyto pažeidimo sudėtį. Nesant sąvokos „mokėjimas“ teisinės apibrėžties, teismas preziumavo, jog mokėjimas apima „bet kokią piniginę operaciją“, neatsižvelgiant į tai, ar ji atliekama kaip atlygis.
- 9 Pritaikytos finansinės sankcijos klausimu *Rayonen sad* preziumavo, jog nėra teisinio pagrindo ją pakeisti (sumažinti). Kaip argumentą teismas nurodė, jog jis yra saistomas ZOPB 5 straipsnio 1 dalies nuostatos dėl fiksuoto dydžio, t. y. 50/100 mokėjimo grynaisiais pinigais sumos, ir ZANN 27 straipsnio 5 dalyje nustatyto draudimo mažinti specialiojoje ZOPB 5 straipsnio 1 dalies nuostatoje nurodytą minimalų dydį.

- 10 *Rayonen sad* atmetė pagal ZANN 28 straipsnį pateiktą prašymą atleisti pažeidėją nuo administracinės atsakomybės dėl „mažareikšmio atvejo“ ir sprendimą motyvavo argumentu, jog pagal ZOPB 3 straipsnio 1 dalies 1 punktą pažeidimas nesiskiria nuo įprastų atvejų ir nėra „mažareikšmis“.
- 11 „Ecotex Bulgaria“ EOOD dėl *Rayonen sad* sprendimo padavė kasacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui, kuris byloje turi priimti galutinį sprendimą.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 12 Kasatorė teigia, jog teisė gauti bendrovės pelno dalį (teisė į dividendus) nėra teisinis sandoris arba sutartis, kuriuo arba kuria remiantis mokamas atlygis, ir sąvoka „mokėjimas“, kaip ji suprantama pagal ZOPB 3 straipsnio 1 dalies 1 punktą, šios teisės neapima.
- 13 Ji taip pat nurodo, jog 2018 m. kovo 14 d. atliktas 10 000 BGN mokėjimas grynaisiais pinigais ZOPB 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytą apribojimą viršija tik 0,01 BGN, todėl ZOPB 5 straipsnio 1 dalyje numatyta 50/100 visos atlikto mokėjimo sumos dydžio finansinė sankcija, taigi sankcija, kuri šiuo atveju siekia 5 000 BGN, yra neproporcinga.
- 14 Kitos kasacinio proceso šalies manymu, ZOPB 3 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostata apima visus mokėjimus grynaisiais pinigais, įskaitant nepaskirstytojo pelno dalies (dividendų) mokėjimą, nes tai nėra viena iš ZOPB 2 straipsnyje numatytų išimčių.
- 15 Ji taip pat nurodo, jog sąvoka „mokėjimas“ pagal ZOPB 3 straipsnio 1 dalies 1 punktą turi būti suprantama kaip bet kuri piniginė operacija, neatsižvelgiant į tai, ar ji atliekama pagal sutartį, ar kitu pagrindu, įskaitant iš bendrovių teisės kylančius santykius.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

- 16 *Zakon za ogranichavane na plashtaniyata v broi* (Mokėjimų grynaisiais pinigais ribojimo įstatymas, ZOPB) buvo priimtas siekiant į nacionalinę teisę perkelti Direktyvą 2005/60/EB, kuri vėliau buvo panaikinta, ir kaip Direktyvos (ES) 2015/849 perkėlimo į nacionalinę teisę priemonė Nr. 11 nurodytas šiame pranešime: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/NIM/?uri=CELEX:32015L0849>.
- 17 Šiuo atveju taikytina teisės norma yra ZOPB 3 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostata, kuri turi būti aiškinama laikantis atitinkamos Sąjungos teisės dvasios ir raidės (žr. 1984 m. balandžio 10 d. Sprendimą *von Colson ir Kamann*, 14/83, EU:C:1984:153), konkrečiai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 63 straipsnį ir Direktyvos (ES) 2015/849 nuostatas.

- 18 Siekdami įvykdyti pareigą užtikrinti [Sajungos] teisę atitinkantį nacionalinės teisės taisyklių aiškinimą (žr. 2000 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Collino ir Chiappero*, C-343/98, EU:C:2000:441, 23 punktą, 2007 m. balandžio 19 d. Sprendimo *Farell*, C-356/05, EU:C:2007:229, 40 punktą ir 2012 m. sausio 24 d. Sprendimo *Dominguez*, C-282/10, EU:C:2012:33, 39 punktą) nacionaliniai teismai visus veiksmus pagal kompetenciją turi atlikti atsižvelgdami į visą vidaus teisės sistemą ir taikydami jurisprudencijoje ir doktrinoje pripažintus aiškinimo metodus (žr. 2006 m. liepos 4 d. Sprendimo *Adeneler*, C-212/04, EU:C:2006:443, 111 punktą, ir 2012 m. sausio 24 d. Sprendimo *Dominguez*, C-282/10, EU:C:2012:33, 27 punktą).
- 19 Pagal Sąjungos teisę kapitalo judėjimas savo pagrindine forma suprantamas kaip finansinė operacija, kuri nėra iš kito ekonominio santykio kylantis mokėjimas. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas konstatavo, jog, skirtingai nei einamieji mokėjimai, kurie yra susiję su grynųjų pinigų, kaip atlygio pagal sandorį pervedimu, „kapitalo judėjimas yra finansinės operacijos, daugiausia susijusios su atitinkamos sumos investavimu, o ne atlygiu už paslaugą“ (1984 m. sausio 31 d. Sprendimo *Luisi ir Carbone*, 286/82 ir 26/83, EU:C:1984:35, 21 punktas).
- 20 Teisingumo Teismo manymu, dividendų nuo turimų prekybos bendrovių akcijų ir dalių gavimas yra tam tikra laisvo kapitalo judėjimo forma (2000 m. birželio 6 d. Sprendimas *Verkooijen*, C-35/98, EU:C:2000:294). Pagal SESV 63 straipsnio 1 dalį draudžiami visi kapitalo judėjimo tarp valstybių narių ir tarp valstybių narių bei trečiųjų šalių apribojimai, įskaitant „priemones, kurios gali atgrasinti nerezidentus nuo investavimo valstybėje narėje ar investicijų išlaikymo“ (žr. 2009 m. sausio 22 d. Sprendimo *STEKO Industriemontage*, C-377/07, EU:C:2009:29, 23 ir 24 punktus ir 2011 m. kovo 31 d. Sprendimo *Schröder*, C-450/09, EU:C:2011:198, 30 punktą). Todėl svarbu atsakyti į klausimą, ar nacionaliniame įstatyme (ZOPB 3 straipsnio 1 dalies 1 punktas) nustatytas mokėjimų grynaisiais pinigais apribojimas, jei jis dėl savo neapibrėžtumo apima ir dividendų išmokėjimą, yra paslėptas laisvo kapitalo judėjimo ir mokėjimų apribojimas, kaip tai suprantama pagal SESV 63 straipsnį.
- 21 Direktyvos (ES) 2015/849 tikslas – Sąjungos finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar terorizmo finansavimui prevencija. Siekiant įgyvendinti direktyvos tikslus, buvo sudarytas į direktyvos taikymo sritį patenkančių profesijų ir veiklos rūšių sąrašas; valstybės narės į taikymo sritį gali įtraukti kitas nei direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje nurodytosios profesijas ar kitų kategorijų įmones bei nustatyti mažesnes ribines vertes, papildomus bendrus grynųjų pinigų naudojimo apribojimus ir kitas griežtesnes nuostatas.
- 22 Tokiomis aplinkybėmis, kalbant apie bendrovės atsakomybę, būtina apsvarstyti, ar leidžiama bendroji nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią mokėjimai grynaisiais pinigais apribojami neatsižvelgiant į tai, ar mokėjimas yra atlygis už paslaugą, ir ar Direktyvos (ES) 2015/849 taikymo sritis apima nepaskirstytojo pelno dalies išmokėjimo grynaisiais pinigais apribojimą pagal ZOPB 3 straipsnio 1 dalies 1 punktą; jei tokia nuostata leidžiama, kyla klausimas, ar valstybėms narėms

suteikta teisė nustatyti mažesnę kaip 10 000 EUR mokėjimo grynaisiais pinigais ribinę vertę.

- 23 Jei į pirmesnius klausimus būtų atsakyta teigiamai, reikėtų apsvarstyti, kiek, atsižvelgiant į baudos proporcingumą pagal Direktyvos (ES) 2015/849 58 straipsnio 1 dalį ir aplinkybes pagal 60 straipsnio 4 dalį, yra leidžiama nacionalinės teisės nuostata, tokia kaip ZOPB 5 straipsnio 1 dalis, pagal kurią už bet kokią finansinę operaciją juridiniams asmenims numatyta fiksuoto dydžio – „50/100 visos atlikto mokėjimo sumos“ – finansinė sankcija, ir ar, atsižvelgiant į ZANN 27 straipsnio 5 dalyje nustatytą draudimą teismui sumažinti sankciją daugiau nei ZOPB 5 straipsnio 1 dalyje nurodytas minimalus dydis, šia nuostata nepažeidžiamas veiksmingos teisminės kontrolės principas.

DARBINIS VERTINIMAS